

LEVENSLLOOP VAN EEN ECTOPARASIET (HYMENOPTERA) OP *TETRAGNATHA MONTANA* (ARANEAE, TETRAGNATHIDAE)

Dick Belgers

Blaauwekamer 7, 6702 PA Wageningen (dick.belgers@wur.nl)

ABSTRACT

The life-cycle of an ectoparasite (Hymenoptera) on *Tetragnatha montana* (Araneae, Tetragnathidae).

The development of a parasitic hymenopteron on a spider (*Tetragnatha montana*) is described and illustrated. Parasitized spiders are collected in the field and kept alive in a glass container until death follows. The subsequent stadia of development are depicted.

Key words: ectoparasite, *Tetragnatha montana*

INLEIDING

Als ik de foto's die hier geplaatst zijn aan vrienden en collega's laat zien is de eerste reactie er een van walging! Gadverdamme! Grappig is ook dat men dit fenomeen vaak projecteert op zichzelf. Je zal er maar een op je rug hebben zitten! De overtreffende trap van de teek. De film de Invasion of the Body Snatchers van Philip Kaufman uit 1978 is daar misschien ook wel debet aan. Zelf heb ik geen kennis van spinnen en laat staan van sluipwespen. Toch ben ik sinds enkele jaren gegrepen door het fenomeen van ectoparasieten op spinnen. Hoe vind je die beesten toch is een veel gestelde vraag. Goed kijken zeg ik dan, maar dat is misschien makkelijker gezegd dan gedaan. Gelukkig heb ik een redelijk goed ontwikkeld opmerkingvermogen. En dat is toch wel een vereiste voor het vinden van deze ecto's. April-mei is een goede tijd om op jacht te gaan. Het beste resultaat bereik je met het kloppen van struiken, laag hangende takken van loof en/of naald bomen. De dichtheid van spinnen met ecto's is laag. Oliver-D. Finch (2005) meldt een percentage van 1%. Hier in de uiterwaarden zal dat percentage niet anders zijn denk ik.

Over het algemeen vallen de geparasiteerde spinnen in je klopscherm meteen op vanwege de larf of het ei die ze meedragen. Het ei is bijna altijd door de sluipwesp net achter het kopborststuk op de voorste helft van het achterlijf geplaatst (fig. 1). Zo kan de spin de larf niet verwijderen.

UITKWEKEN

De geparasiteerde spinnen neem ik in een potje mee naar huis. Spinnen met een ei of een kleine larf moet je voeren en dan kan het uitkweken wat langer duren. Dat voeren gaat vrij makkelijk, zo nu en dan een vliegje er bij en zorgen voor een vochtig watje zodat de spin kan drinken. Thuis stop ik ze, nadat ik er foto's van heb gemaakt, in een schoon glazen potje en zet ze in het donker bij kamertemperatuur weg. In het potje begint de spin direct met het maken van soort miniweb. Spinnen met een grote larf eten niet meer. De larf groeit nu nog een 7-12 dagen, afhankelijk van de grootte. Het voedsel van de larf bestaat uit lichaamsvloeistof van de spin. Als ze een bepaalde grootte heeft gekregen besluit ze "de grote slurp" in te zetten (fig. 3). In een tijdsbestek van enkele uren zuigt de larf de gehele spin leeg. Na deze actie is de larf twee maal zo groot geworden. Op de rug zijn door het opzwellen rugbulten zichtbaar geworden. Zij zorgen dat de larf aan de spinseldraden van de overleden spin blijft hangen. De resten van de spin vallen meestal naar beneden. Na de slurp begint de larf met het spinnen van de cocon. De vorm van deze cocon is soortspecifiek. Het inspinnen duurt ongeveer een halve dag. Daarna duurt het nog ongeveer 10-14 dagen voordat de sluipwesp tevoorschijn komt. In die periode moet de sluipwesp met rust gelaten worden. Als de wesp is uitgeslopen kun je hem het best door uithongering doden. Dit omdat sommige delen nog uit moeten kleuren waardoor een goede determinatie mogelijk wordt. Al met al een zeer boeiend fenomeen.

Voor meer informatie over het opkweken van ectoparasieten op spinnen kunt u terecht op de internet site Waarnemingen.nl. Met dank aan Jacomijn Prinsen. Uitgeweekte ectoparasieten kunt u sturen naar Kees Zwakhals (keeszwakhals@yahoo.com). Hij heeft veel belangstelling voor de gekweekte sluipwespen en is altijd bereid ze te determineren.

LITERATUUR

- Finch, O.-D. 2005. The parasitoid complex and parasitoid-induced mortality of spiders (Araneae) in a Central European woodland. – *Journal of Natural History* 39: 2339-2354.
- Nielsen, E. 1923. Contributions to the life history of the Pimpline spider parasites (*Polysphincta*, *Zaglyptus*, *Tromatobia*). – *Entomologiske Meddelelser* 14: 137-205.
- Waarnemingen.nl – <http://forum.waarneming.nl/smf/index.php/topic,93822.0.html>

Fig. 1-4. Ectoparasiet op *Tetragnatha montana*. 1 – larve op het achterlijf, 2 – idem, van opzij gezien, 3 – larve zuigt de spin leeg, 4 – volgroeide larve. Foto's: Dick Belgers.

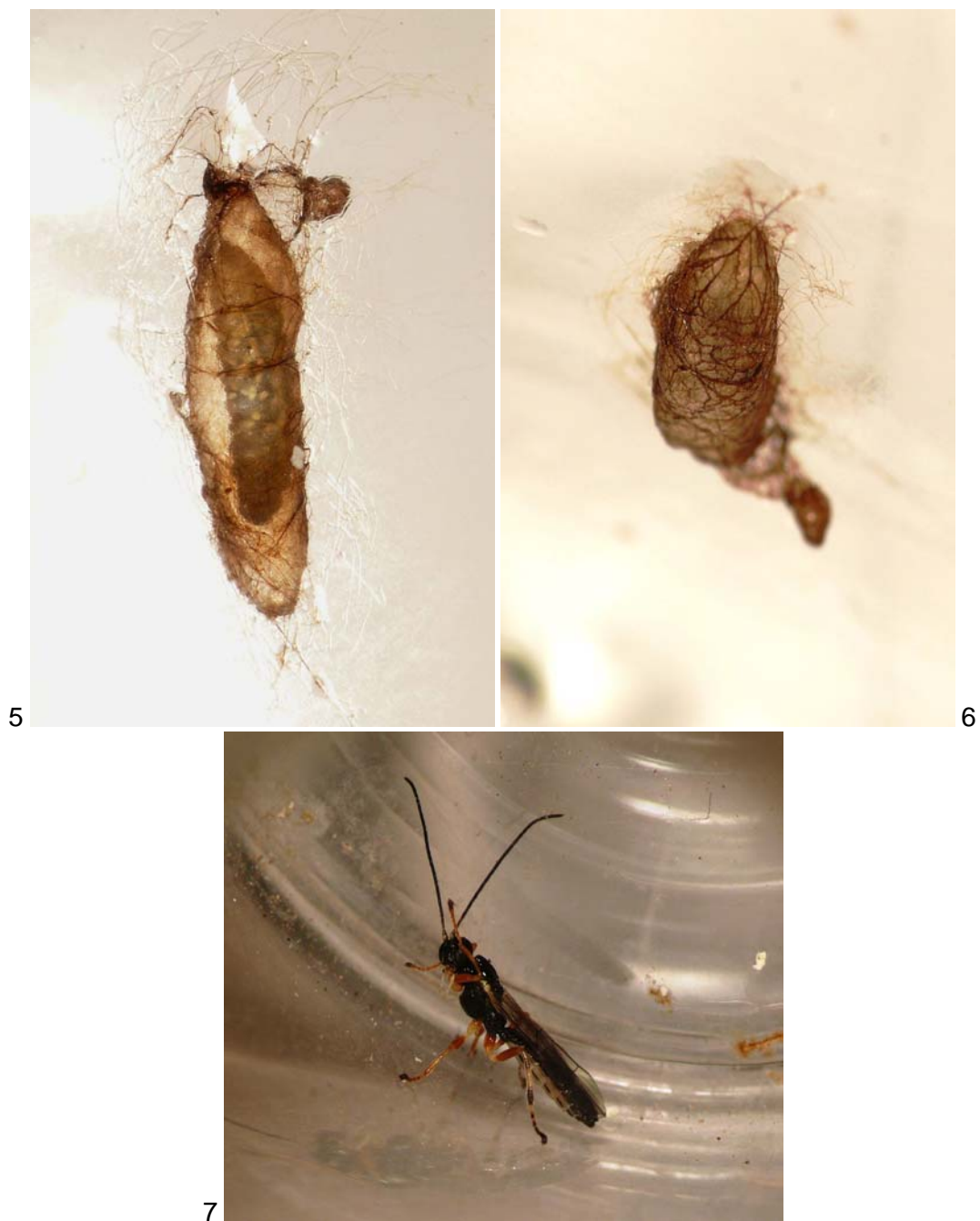

Fig. 5-7. Ectoparasiet op *Tetragnatha montana*. 5 – ingesponnen larve, 6 – pop, 7 – uitgekomen wespje. Foto's: Dick Belgers.

